

Przedmiotowy System Oceniania
na lekcjach języka polskiego

- 1) W bieżącym roku szkolnym realizuję :
 - a) w technikum po gimnazjum: *Program nauczania języka polskiego w liceum ogólnokształcącym i technikum „Przeszłość to dziś”. Literatura-Język-Kultura. Zakres podstawowy. Wydawnictwo STENTOR*
 - b) w technikum po szkole podstawowej: *Program nauczania języka polskiego w liceum ogólnokształcącym i technikum „Oblicza epok”. Zakres podstawowy. WSiP („Nowa edycja” w klasach pierwszych)*
- 2) Za kluczowe dla przedmiotu uznaje się zgodnie z zapisami podstawy programowej:
 - kształtowanie dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej,
 - rozumienie historii literatury i dziejów kultury jako procesu,
 - rozumienie konieczności zachowania i rozwoju literatury i kultury w życiu jednostki oraz społeczeństwa,
 - rozróżnianie kultury wysokiej i niskiej, elitarnej i popularnej oraz dostrzegania związków między nimi,
 - znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii,
 - kształtowanie postawy czytelniczej,
 - umiejętność czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także dostrzegania ich wzajemnej korespondencji,
 - umiejętność świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym,
 - umiejętność rozumienia roli mediów oraz ich wpływu na zachowania i postawy ludzi oraz świadomego korzystania z nich,
 - budowanie systemu wartości na fundamencie prawdy, dobra i piękna oraz szacunku dla człowieka,
 - umiejętność rozpoznawania i wartościowania postaw budujących szacunek dla człowieka (np. wierność, odpowiedzialność, umiar) oraz służących budowaniu wspólnot: państwowej, narodowej, społecznej (np. patriotyzm, sprawiedliwość, obowiązkowość, szlachetność, walka, praca, odwaga, roztropność).
- 3) Ocenie z języka polskiego podlegają następujące formy aktywności ucznia:

prace pisemne:

- prace klasowe, prace sprawdzające umiejętność tworzenia dłuższej, spójnej wypowiedzi na zadany temat i w narzuconej formie
- testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem na poziomie testu maturalnego
- prace klasowe o charakterze wypracowania maturalnego
- prace klasowe (kartkówki) z zakresu historii literatury – po zakończeniu omawiania problematyki danej epoki historycznoliterackiej oraz z teorii literatury i nauki o języku
- prace klasowe lub kartkówki ze znajomości treści i problematyki lektur przewidzianych w programie nauczania
- kartkówki z zakresu tematyki trzech ostatnich lekcji
- zadania domowe (np. notatki, ćwiczenia, karty pracy, dłuższe formy wypowiedzi typu maturalnego)

prace ustne:

- odpowiedzi ustne sprawdzające stopień opanowania wiedzy z zakresu tematyki trzech ostatnich lekcji
- odpowiedzi dotyczące znajomości lektur przewidzianych w programie nauczania
- częsta aktywność na zajęciach
- aktywność wykraczająca poza treści przewidziane w programie nauczania;
- praca w grupie lub praca indywidualna na lekcji
- wypowiedzi na zadany temat

ponadto:

- zadania i formy aktywności przewidziane przez nauczyciela (bądź z nim uzgodnione) w formie pisemnej lub ustnej, np. referaty, samodzielnie przygotowane pomoce dydaktyczne, dodatkowo przeczytane lektury, prezentacje multimedialne, recytacje, projekty, gazetki tematyczne itd.
 - dodatkowe zadania i formy aktywności, np. udział w konkursach, olimpiadach
 - badania postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności określone np. jako badanie wyników nauczania, matura próbna, test diagnozujący itp.
- 4) W ciągu semestru każdy uczeń powinien otrzymać minimum cztery oceny cząstkowe.
 - 5) Uczeń ma prawo zgłosić 2 nieprzygotowania w semestrze.
 - 6) Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe i może podlegać ocenie.
 - 7) Za pracę na lekcji oraz prace domowe uczeń może otrzymać plusy lub minusy, które są wpisywane do e-dziennika, a następnie sumowane i zamieniane na ocenę wagi 2 (pięć plusów- bdb, trzy minusy- ndst).
 - 8) Plusy i minusy, które nie zostały zsumowane w 1 semestrze przechodzą na semestr 2.
 - 9) Ocena semestralna i końcoworoczna wystawiana jest na podstawie średniej ważonej określonej w SSO.
 - 10) Jeżeli uczeń nie przystąpił do zapowiedzianych sprawdzianów i prac klasowych ocena śródroczna lub roczna może być obniżona.
 - 11) W przypadku, jeśli uczeń nie zaliczył wskazanego zaległego materiału w formie i terminie ustalonym przez nauczyciela, to ocena końcoworoczna może zostać obniżona o 0,5 w stosunku do wyliczonej średniej ważonej końcoworocznej.
 - 12) Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego w danym oddziale programu nauczania.
 - 13) Stosuje się następujące kryteria oceniania niezbędne do uzyskania śródrocznych i końcoworocznych ocen z języka polskiego:

Ocenę niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z przedmiotu,
- nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów,
- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- niesamodzielnie rozwiązuje samodzielne sprawdzające zadania (prace klasowe, sprawdziany, kartkówki),
- nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- unika zajęć z przedmiotu,
- nie współpracuje z klasą lub grupą przy wyznaczonych zadaniach,

- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to bardzo niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp.,
- nie uczynił postępów w zakresie wiadomości i umiejętności w stosunku do poprzedniego roku szkolnego

Ocenę **dopuszczający (2)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści programowe konieczne do kontynuowania nauki danego przedmiotu,
- zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania,
- określa ramy chronologiczne epok,
- posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów,
- potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania teoretyczne i praktyczne w typowej sytuacji,
- z pomocą nauczyciela potrafi korzystać z podstawowych pomocy dydaktycznych,
- jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają komunikatywne,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym;
- współdziała z klasą i w grupie, zachowując odpowiednie normy, ale jego działania nie zawsze są skuteczne,
- w bardzo małym stopniu poszerzył wiadomości w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

Ocenę **dostateczny (3)** otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- spełnia poziom wymagań koniecznych i podstawowych,
- opanował podstawowe treści programowe i rozumie podstawowe związki między nimi,
- posiada umiejętności odtwarzania zdobytych wiadomości i stosowania ich w typowych zadaniach lub zagadnieniach,
- dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne,
- zauważa stałe motywy i tematy literackie w omawianych utworach,
- rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów,
- zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno- i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok,
- czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem,
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności
- w niewielkim stopniu poszerzył wiedzę i umiejętności w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

Ocenę **dobry (4)** otrzymuje uczeń, otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- spełnia wymagania konieczne, podstawowe i rozszerzające,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie,
- buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji,
- sprawnie (nie zawsze precyzyjnie), posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce,
- wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje samodzielnej analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania zadań lub problemów typowych o średnim stopniu trudności,
- potrafi samodzielnie korzystać z podstawowych źródeł wiedzy,
- poszerzył wiedzę i umiejętności w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

Ocenę **bardzo dobry (5)** otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- spełnia wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające, a więc pełne wymagania programowe,
- samodzielnie dostrzega i rozumie związki między elementami treści programu,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania złożonych zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
- wartościuje i uogólnia zdobytą wiedzę,
- posługuje się językiem poprawnym, bogatym i dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną,
- wyjaśnia funkcje motywów antycznych, symboli biblijnych oraz innych toposów w poznanych utworach literackich i innych tekstach kultury,
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów kultury,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania złożonych zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- znacznie poszerzył wiedzę i udoskonalił umiejętności jej stosowania w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

Ocenę **celujący (6)** otrzymuje uczeń otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- spełnia wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające, a więc pełne wymagania programowe,
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych,
 - uczestniczy w olimpiadzie przedmiotowej (polonistycznej, filozoficznej) bądź konkursach szkolnych,
 - jest aktywnym uczestnikiem zajęć pozalekcyjnych lub przedsięwzięć z zakresu kultury organizowanych w szkole lub poza nią,
 - prezentuje własne poglądy,
 - umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
 - stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością.
 - znacznie poszerzył wiedzę i udoskonalił umiejętności jej stosowania w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.
 - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych szczebla wyższego niż szkolny lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.
- 14) Pozostałe kryteria oceniania, wagi ocen w zakresie od 1 do 4 w różnych formach aktywności, zasady oceniania prac sprawdzających, w których możliwe jest ocenianie metodą punktacji poszczególnych odpowiedzi, klasyfikację oraz poprawę oceny częściowej i semestralnej określa Szkolny System Oceniania.

Maja Turała